

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

1999

2004

Έγγραφο συνόδου

ΤΕΛΙΚΟ
A5-0386/2002

7 Νοεμβρίου 2002

ΕΚΘΕΣΗ

σχετικά με την ειδική έκθεση αριθ. 2/2002 του Ελεγκτικού Συνεδρίου για τα προγράμματα κοινοτικών δράσεων Σωκράτης και Νεολαία για την Ευρώπη (C5-0257/2002 – 2002/2125(COS))

Επιτροπή Ελέγχου του Προϋπολογισμού

Εισηγήτρια: Brigitte Langenhagen

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ	4
ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ	5
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ.....	11
ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΝΕΟΤΗΤΑΣ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΜΕΣΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ	13

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Με την από 8ης Απριλίου 2002 επιστολή του, το Ελεγκτικό Συνέδριο διαβίβασε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο την ειδική έκθεση αριθ. 2/2002 σχετικά με τα προγράμματα κοινοτικών δράσεων Σωκράτης και Νεολαία για την Ευρώπη (2002/2125(COS)).

Κατά τη συνεδρίαση της 10ης Ιουνίου 2002, ο Πρόεδρος του Κοινοβουλίου ανακοίνωσε, ότι παρέπεμψε την ειδική έκθεση για εξέταση επί της ουσίας, στην Επιτροπή Ελέγχου του Προϋπολογισμού και, για γνωμοδότηση στην Επιτροπή Πολιτισμού, Νεότητας, Παιδείας, Μέσων Ενημέρωσης και Αθλητισμού (C5-0257/2002).

Κατά τη συνεδρίασή της στις 16 Απριλίου 2002 η Επιτροπή Ελέγχου του Προϋπολογισμού όρισε εισηγήτρια την Brigitte Langenhagen.

Κατά τις συνεδριάσεις της στις 9 Σεπτεμβρίου, 16 Οκτωβρίου και 4 Νοεμβρίου 2002, η επιτροπή εξέτασε την ειδική έκθεση καθώς και το σχέδιο έκθεσης.

Κατά την τελευταία ως άνω συνεδρίαση η επιτροπή ενέκρινε την πρόταση ψηφίσματος ομόφωνα.

Ήσαν παρόντες κατά την ψηφοφορία οι βουλευτές Diemut R. Theato, πρόεδρος· Herbert Bösch, Paulo Casaca, αντιπρόεδροι· Brigitte Langenhagen, εισηγήτρια· Generoso Andria, María Antonia Avilés Perea, Juan José Bayona de Perogordo, Helmut Kuhne, John Joseph McCartin (αναπλ. Christopher Heaton-Harris), Eluned Morgan, Heide Rühle (αναπλ. Bart Staes), Ole Sørensen και Gabriele Stauner.

Η γνωμοδότηση της Επιτροπής Πολιτισμού, Νεότητας, Παιδείας, Μέσων Ενημέρωσης και Αθλητισμού επισυνάπτεται στην παρούσα έκθεση.

Η έκθεση κατατέθηκε στις 7 Νοεμβρίου 2002.

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την ειδική έκθεση αριθ. 2/2002 του Ελεγκτικού Συνεδρίου που αφορά τα προγράμματα κοινοτικών δράσεων Σωκράτης και Νεολαία για την (C5-0257/2002 – 2002/2125(COS))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη την ειδική έκθεση αριθ. 2/2002 του Ελεγκτικού Συνεδρίου (C5-0257/2002)¹,
  - έχοντας υπόψη τα ψηφίσματά του της 28ης Φεβρουαρίου 2002 σχετικά με την εφαρμογή του προγράμματος Σωκράτης και τη διεξαγωγή του προγράμματος «Νεολαία για την Ευρώπη»²,
  - έχοντας υπόψη τις βασικές αποφάσεις σχετικά με το πρόγραμμα κοινοτικής δράσης Σωκράτης καθώς και με την τρίτη φάση του προγράμματος «Νεολαία για την Ευρώπη»³,
  - έχοντας υπόψη τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ειδικότερα το άρθρο 149,
  - έχοντας υπόψη τα άρθρα 47, παράγραφος 2, και 163 του Κανονισμού του,
  - έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Ελέγχου του Προϋπολογισμού και τη γνωμοδότηση της Επιτροπής Πολιτισμού, Νεότητας, Παιδείας, Μέσων Ενημέρωσης και Αθλητισμού (A5-0386/2002),
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι το άρθρο 149, παράγραφος 2 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας αναφέρει τους ακόλουθους στόχους αναφορικά με τη δραστηριότητα της Κοινότητας: ενθάρρυνση της κινητικότητας φοιτητών και εκπαιδευτικών, προώθηση της συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, ανάπτυξη της ανταλλαγής πληροφοριών και εμπειριών για τα κοινά προβλήματα των εκπαιδευτικών συστημάτων των κρατών μελών, υποστήριξη της ανάπτυξης της ανταλλαγής νέων καθώς και ενθάρρυνση της ανάπτυξης της εκπαίδευσης εξ αποστάσεως,
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είναι αρμόδιο να χορηγεί απαλλαγή στην Επιτροπή όσον αφορά τη διαχείριση του ετήσιου προϋπολογισμού της,
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι για τα πενταετή προγράμματα (1995-1999) είχαν εγγραφεί πιστώσεις 920 εκατ. ευρώ (Σωκράτης) και 126 εκατ. ευρώ («Νεολαία για την Ευρώπη») αντίστοιχα, χωρίς τα χρηματοδοτικά μέσα για τις συνδεδεμένες χώρες·

¹ ΕΕ C 136 Ε της 7.6.2002, σελ. 37.

² P5_TA (2002)0087 και 0089.

³ ΕΕ L 87 της 20ης Απριλίου 1999

- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι περίοδοι ισχύος των προγραμμάτων παρατάθηκαν καλύπτοντας το χρονικό διάστημα 2000 - 2006 και ότι η χρηματοδότησή τους ανέρχεται πλέον σε 1850 εκατ. ευρώ (Σωκράτης) και 520 εκατ. ευρώ («Νεολαία για την Ευρώπη») αντίστοιχα,
1. υπογραμμίζει τη σημασία της διεθνικής συνεργασίας μεταξύ των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων για τον αυξανόμενο σεβασμό και την ενίσχυση της αμοιβαίας κατανόησης μεταξύ των πολιτών της Ευρώπης, η οποία και αποτελεί θεμέλιο για την αποδοχή της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης·
  2. γι' αυτό το λόγο εκφράζει ρητά την επιδοκιμασία του για το γεγονός ότι οι διαθέσιμοι πόροι απορροφήθηκαν σε ποσοστό 90% περίπου· διαπιστώνει, ωστόσο ότι πρόκειται για ένα καθαρά ποσοτικό μέσο μέτρησης·
  3. επιθυμεί, για τον λόγο αυτό, να πληροφορηθεί από την Επιτροπή, ποια ποιοτικά αποτελέσματα προέκυψαν από την αξιολόγηση·
  4. αποδίδει ως κλάδος της αρμόδιας για τον προϋπολογισμό αρχής, μεγάλη σημασία στην αποτελεσματική χρησιμοποίηση των πόρων σύμφωνα με τους στόχους των προγραμμάτων·
  5. εκφράζει, σε αυτό το πλαίσιο, την αποδοκιμασία του για το γεγονός ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο δεν υπέβαλε την Ειδική Έκθεσή του πριν από το έτος 2002, παρόλο που τα αποτελέσματα του ελέγχου αφορούν το διάστημα 1995-1999· διαπιστώνει, ωστόσο, ότι ένας από τους βασικούς λόγους για την καθυστέρηση ήταν η καθυστερημένη υποβολή της έκθεσης αξιολόγησης από την Επιτροπή·
  6. επισημαίνει ότι οι ελλείψεις στην εφαρμογή της πρώτης περιόδου του προγράμματος Σωκράτης – όπως η καθυστερημένη έκδοση συμβάσεων μεταξύ της Επιτροπής και των εθνικών γραφείων, η αδικαιολόγητη καθυστέρηση στην καταβολή των ενισχύσεων, η απουσία κοινών δράσεων για τη μεγιστοποίηση των συνεργειών μεταξύ διαφόρων κοινοτικών προγραμμάτων στον τομέα της εκπαίδευσης και οι ελλείψεις στα συστήματα διαχείρισης πληροφοριών – συνέχισαν να παρεμποδίζουν την εφαρμογή από το 2000 της δεύτερης περιόδου του προγράμματος·
  7. επισημαίνει ότι οι ελλείψεις στην εφαρμογή του προγράμματος «Νεολαία για την Ευρώπη» – όπως η αδυναμία της Επιτροπής να παρέχει συνεκτικά στοιχεία σχετικά με την εφαρμογή, η αδικαιολόγητη καθυστέρηση στην καταβολή των ενισχύσεων, η ανεπαρκής συνεργασία της Επιτροπής με τα κράτη μέλη και τους εθνικούς τους οργανισμούς, το μη ικανοποιητικό επίπεδο συμμετοχής νέων που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση, οι δυσανάλογα υψηλές διοικητικές δαπάνες και οι χρονοβόρες διαδικασίες για την έγκριση των προτάσεων σχεδίων – συνέχισαν να παρεμποδίζουν την εφαρμογή από το 2000 του προγράμματος Νεολαία·
  8. λαμβάνει ως εκ τούτου με μεγάλη ανησυχία υπόψη του τις κριτικές παρατηρήσεις της ειδικής έκθεσης 2/2002 του Ελεγκτικού Συνεδρίου¹:

---

¹ ΕΕ C 136 της 7ης Ιουνίου 2002, σελ. 3-4

«Αδυναμίες στο σχεδιασμό

III. Τα δύο προγράμματα Σωκράτης (σημεία 10 - 14) και Νεολαία για την Ευρώπη (NE) (σημεία 15 - 18) χαρακτηρίζονται από αδυναμίες στο σχεδιασμό τους. Ιδίως η δομή του προγράμματος Σωκράτης είναι πολύπλοκη και χαρακτηρίζεται από ένα ετερογενές σύνολο 38 δράσεων, επιμέρους δράσεων και μέτρων, γεγονός το οποίο είχε ως συνέπεια την ύπαρξη διαφορετικών μεταξύ τους ερμηνειών των επιμέρους μέτρων και δυσχέρανε τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών. Ομοίως, η παράλειψη καθορισμού κριτηρίων και παραμέτρων κατέστησε δυσχερή την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που προέκυψαν από την εφαρμογή των προγραμμάτων. Εξάλλου δεν υπήρξε σχεδιασμός ενός κατάλληλου πλαισίου με το οποίο να επιτυγχάνεται συνδυασμένη δράση των διάφορων κοινοτικών προγραμμάτων. (...)

V. Κατ' αυτό τον τρόπο, η μεταβίβαση εξουσιών σε ένα ΓΤΒ, χωρίς να οδηγήσει σε καταστάσεις που μπορούν να συγκριθούν, από άποψη δυσκολιών, με αυτές που διαπιστώθηκαν όσον αφορά άλλα κοινοτικά προγράμματα, αποτέλεσε τη γενεσιουργό αιτία των αδυναμιών που διαπιστώθηκαν, κατ' επανάληψη πλέον, από το Συνέδριο: παρατυπίες στη μεταβίβαση εξουσιών, τόσο ως ζήτημα αρχής όσο και από την άποψη του τρόπου διενέργειάς της, διάφορες συγκρούσεις συμφερόντων και κίνδυνοι για τα περιουσιακά στοιχεία της Κοινότητας, καθώς και υψηλό κόστος διαχείρισης (σημεία 25-36).

VI. Όσον αφορά τις αποκεντρωμένες δράσεις, η εφαρμογή τους παρουσιάζει το μειονέκτημα μιας διπλής έλλειψης: δεν υπάρχει ούτε νομικό πλαίσιο που να ορίζει με ακρίβεια τον επιμερισμό των αρμοδιοτήτων μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών, ούτε έχει ορισθεί το κατάλληλο καθεστώς λειτουργίας των ΕΓ τα οποία, στην πλειονότητά τους, δεν διέθεταν επαρκή μέσα προκειμένου να φέρουν εις πέρας την αποστολή που τους είχε ανατεθεί (σημεία 39-51).

Προθεσμίες και ελλείψεις κατά τη διεξαγωγή

VII. Εξαιτίας των προθεσμιών για τη λήψη των σχετικών αποφάσεων από τα ευρωπαϊκά νομοθετικά όργανα, τα δύο προγράμματα ξεκίνησαν με καθυστέρηση, ενώ καθυστερήσεις σημειώθηκαν και στην εφαρμογή νέων δράσεων λόγω απουσίας των ενδεδειγμένων δομών, καθώς και κατάλληλης πολιτικής στον τομέα της ενημέρωσης (σημεία 19 και 21). Η δυσκινησία του συστήματος διαχείρισης προκάλεσε περαιτέρω καθυστερήσεις στην εφαρμογή των δράσεων και είχε ως κύρια συνέπεια να καταστεί ουτοπικός ο γενικός στόχος της προχρηματοδότησης των σχεδίων. Πράγματι, μερικές φορές, οι δικαιούχοι έλαβαν την κοινοτική επιχορήγηση μετά την υλοποίηση των σχεδίων. Η σώρευση αυτών των καθυστερήσεων δεν επέτρεψε την ολοκλήρωση των δράσεων στις ημερομηνίες που προβλέπονταν από τις χρηματοδοτικές συμβάσεις-πλαίσια, των οποίων η διαχείριση ήταν στο σύνολό της ελλιπής (σημεία 46-50). Δυσκολίες στην εφαρμογή των σχεδίων δημιούργησε επίσης η χρήση ακατάλληλων συστημάτων ηλεκτρονικής δικτύωσης (σημείο 51).

VIII. Διαχειριστικές ανεπάρκειες διαπιστώθηκαν στα περισσότερα από τα 27 ΕΓ που υποβλήθηκαν σε έλεγχο, καθώς και στο ΓΤΒ, από το στάδιο της επιλογής των σχεδίων

μέχρι και την παρακολούθηση της εφαρμογής τους. Πρόσφορο έδαφος για τις ανεπάρκειες αυτές προσέφερε η έλλειψη πραγματικής πείρας στον έλεγχο και στην αξιολόγηση εκ μέρους των υπευθύνων διαχείρισης τόσο σε εθνικό (σημεία 53-56) όσο και κοινοτικό επίπεδο (σημεία 75-83). Κατ' αυτό τον τρόπο, χάρη στον έλεγχο εντοπίστηκαν πολλά σχέδια για τα οποία οι υπόνοιες για απάτη οδήγησαν το Συνέδριο να τα υποδείξει στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) (σημεία 74 και 98). Γενικότερα, οι αδυναμίες αυτές είχαν αρνητικές συνέπειες στα αποτελέσματα και στο συνολικό αντίκτυπο των δράσεων (σημεία 63-65, 80-83 και 91-92), μολονότι η απουσία κατάλληλων στατιστικών δεδομένων δεν καθιστά πάντοτε δυνατή την εκτίμηση του μεγέθους τους. Αυτό ισχύει συγκεκριμένα για το πρόγραμμα Νεολαία για την Ευρώπη, για το οποίο είναι αδύνατο να εξακριβωθεί εάν τηρήθηκε η εκπεφρασμένη βούληση του κοινοτικού νομοθέτη για ενίσχυση των νέων που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση (σημεία 17 και 68).

IX. Οι εκθέσεις αξιολόγησης υποβλήθηκαν με καθυστέρηση και ο αντίκτυπός τους παραμένει αμφίβολος. Από την εξέταση της διαδικασίας σύναψης των συμβάσεων, της διαχείρισης και της παρακολούθησης των συμβάσεων μελετών και αξιολόγησης προέκυψαν σοβαρές ανεπάρκειες και παρατυπίες τόσο σε επίπεδο Επιτροπής όσο και σε επίπεδο αντισυμβαλλομένων (σημεία 91-102).»

9. θεωρεί απαράδεκτο το γεγονός ότι τα συνολικά ποσά που διατέθηκαν για τις δαπάνες των προγραμμάτων Σωκράτης και Νεολαία για την Ευρώπη στο πλαίσιο του γενικού προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι διαφορετικά από εκείνα που εμφανίζονται στο πλαίσιο του λογαριασμού διαχείρισης και του ισολογισμού (σημείο 8 της ειδικής έκθεσης 2/2002 του Ελεγκτικού Συνεδρίου).
10. αξιώνει ως εκ τούτου να ακολουθήσει η Επιτροπή απεριόριστα και χωρίς καθυστέρηση τις συστάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου:
  - να αντικαταστήσει τα ΓΤΒ με κοινοτικά ιδρύματα δημοσίου δικαίου,
  - να ορίσει με σαφήνεια τις σχέσεις που απορρέουν από τις συμβάσεις μεταξύ της Επιτροπής και των εθνικών γραφείων,
  - να διασφαλίσει ένα λογιστικό σύστημα επεξεργασίας προτάσεων ανάληψης υποχρεώσεων και εντολών πληρωμής με τη βοήθεια εφαρμογών πληροφορικής,
  - να βεβαιωθεί ότι τα εθνικά γραφεία είναι εξοπλισμένα με επαρκείς ανθρώπινους, υλικούς και χρηματοδοτικούς πόρους, ώστε να εκπληρώνουν αποτελεσματικά τα καθήκοντα που τους έχουν ανατεθεί,
  - να καθορίσει, σε συνεννόηση με τις αρμόδιες εθνικές αρχές, τις πρακτικές διοικητικές διευθετήσεις (κριτήρια, πρότυπα, εγχειρίδια κ.λπ.) που σχετίζονται με όλες τις πτυχές της διαχείρισης εκ μέρους των ΕΓ,
  - να θεσπίσει κανόνες για την εξασφάλιση ενός αποτελεσματικού ελέγχου των τελικών χρηματοοικονομικών λογαριασμών των σχεδίων,
  - να καταθέτει πλήρως ενημερωτικές ενδιάμεσες και τελικές εκθέσεις, καθώς και
  - να βελτιώσει εκ βάθρων την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των δράσεων και προγραμμάτων.
11. σημειώνει τόσο τις αδυναμίες στον σχεδιασμό, τη διαχείριση ή την εφαρμογή για την περίοδο 2000-2006 των προγραμμάτων Σωκράτης και Νεολαία όσο και τις προσπάθειες

τις Επιτροπής να τις αντιμετωπίσει, θα μεριμνήσει δε, κατά την υποβολή προτάσεων για τη συνέχισή τους, να διασφαλίσει την εφαρμογή μιας αποτελεσματικότερης διαχείρισης και απλοποιημένων διαδικασιών (ιδίως σε ό,τι αφορά τη χορήγηση χαμηλών επιδοτήσεων).

12. ζητεί από την Επιτροπή να γνωστοποιήσει, ποια κοινοτικά ιδρύματα δημοσίου δικαίου πρόκειται να αντικαταστήσουν τα ΓΤΒ.
13. τονίζει την ευθύνη των εθνικών γραφείων για την υλοποίηση και χρηματοδότηση αποκεντρωμένων προγραμμάτων.
14. αποδίδει, επιπλέον, μεγάλη σημασία στο γεγονός ότι πρέπει να τηρείται η αρχή της προχρηματοδότησης για τα προγράμματα.
15. υπογραμμίζει τη σημασία της διασφάλισης της πρόσβασης των νέων που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση σε δραστηριότητες του προγράμματος «Νεολαία για την Ευρώπη».
16. διαπιστώνει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο έχει αναφέρει στην OLAF επτά περιπτώσεις υπόνοιας απάτης στο πλαίσιο της έκθεσης που της υπέβαλε: σε δύο περιπτώσεις δεν επαληθεύθηκε η υπόνοια, σε δύο περιπτώσεις δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί η αξιολόγηση και στις τρεις υπόλοιπες περιπτώσεις έχουν ξεκινήσει έρευνες· ζητεί από την OLAF να ενημερώσει αμελλητί την Επιτροπή Ελέγχου του Προϋπολογισμού σχετικά με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης και των ερευνών.
17. επιθυμεί να πληροφορηθεί από την Επιτροπή σχετικά με τις επιπτώσεις που θα έχει, από την άποψη του δημοσιονομικού ελέγχου των προγραμμάτων και δράσεων, η μετατροπή των «παλαιού τύπου» θέσεων λογιστικού ελέγχου σε «νέου τύπου» θέσεις εσωτερικού λογιστικού ελέγχου.
18. υπενθυμίζει ότι η παρακολούθηση και η αξιολόγηση αποτελούν βασικά και τακτικά καθήκοντα των δημόσιων διοικήσεων και ότι η συστηματική ανάθεσή τους σε τρίτους δεν είναι ούτε κατανοητή ούτε ευκαταία.

τονίζει ότι, σε περίπτωση που τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα κρίνουν ότι η αξιολόγηση που διενεργείται από τις εθνικές ή τις κοινοτικές διοικήσεις και από τους εσωτερικούς ή εξωτερικούς ελεγκτές πρέπει να συμπληρώνεται από μια εξωτερική αξιολόγηση, ο φορέας που θα πραγματοποιεί την αξιολόγηση πρέπει να επιλέγεται με βάση τις ικανότητές του και την ανεξαρτησία του όσον αφορά το πρόγραμμα ή τις δράσεις που υποβάλλονται σε αξιολόγηση.

για τον λόγο αυτό, καλεί την Επιτροπή να καταργήσει βαθμιαία οποιαδήποτε σύμβαση «πλαίσιο» έχει συναφθεί με εξωτερικές εταιρείες για την αξιολόγηση των υπαρχόντων προγραμμάτων και να αποφεύγει την επανειλημμένη ανάθεση της αξιολόγησης στην ίδια εταιρεία.

παροτρύνει, ως εκ τούτου, την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αποφύγουν την ανάθεση της αξιολόγησης σε οποιαδήποτε εταιρεία είχε στο παρελθόν συνάψει συμβατικές σχέσεις με την Επιτροπή για το σχεδιασμό, την παρακολούθηση ή την αξιολόγηση

δράσεων ή μέτρων αυτών των προγραμμάτων·

19. θεωρεί απαραίδεκτο να πραγματοποιούνται «ex ante» αξιολογήσεις των προγραμμάτων Σωκράτης και «Νεολαία για την Ευρώπη» για το χρονικό διάστημα 2000-2006 πριν ολοκληρωθούν οι ενδιάμεσες αξιολογήσεις των προγραμμάτων για το χρονικό διάστημα 1995-1999·
20. ανακοινώνει ήδη ότι ενδεχόμενη παράταση των προγραμμάτων και δράσεων πέραν του 2006 μπορεί να αποφασιστεί μόνο υπό το φως της αξιολόγησης των τρεχόντων μέτρων·
21. καλεί το Ελεγκτικό Συνέδριο να δώσει στην ετήσια έκθεσή του ιδιαίτερη προσοχή στα προγράμματα Σωκράτης και «Νεολαία για την Ευρώπη», ώστε να είναι δυνατόν να εξεταστεί αν η Επιτροπή εξάλειψε τις ελλείψεις που παρουσιάστηκαν·
22. επιμένει στη σημασία της εμπρόθεσμης κατάθεσης των προβλεπόμενων ενδιάμεσων εκθέσεων εκ μέρους της Επιτροπής και επιθυμεί πέραν τούτου να ενημερώνεται ετησίως σχετικά με την εφαρμογή των προγραμμάτων·
23. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στην Επιτροπή, στο Συμβούλιο, στις κυβερνήσεις άλλων συμμετεχουσών στα προγράμματα χωρών, στα ενδιαφερόμενα εθνικά κοινοβούλια, στον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, καθώς και στον Διευθυντή της OLAF.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

1. Στόχος της πρώτης φάσης του προγράμματος ΣΩΚΡΑΤΗΣ (1995-1999) ήταν «να συμβάλει στην ανάπτυξη γενικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης υψηλού επιπέδου καθώς και ενός ανοικτού ευρωπαϊκού χώρου για συνεργασία σε θέματα εκπαίδευσης». Οι κυριότερες δράσεις του προγράμματος ήταν το πρόγραμμα ERASMUS, με το οποίο ενισχύθηκαν πανεπιστήμια και προωθήθηκε η κινητικότητα των σπουδαστών, και το πρόγραμμα COMENIUS, το οποίο προέβλεπε συμπράξεις μεταξύ σχολικών ιδρυμάτων. Για το πρόγραμμα ΣΩΚΡΑΤΗΣ διατέθηκε ποσόν 998 εκατ. ευρώ.
2. Το πρόγραμμα «Νεολαία για την Ευρώπη» (NE) ήταν το κυριότερο εργαλείο της Κοινότητας για την προώθηση της συνεργασίας στον τομέα της νεολαίας. Πέντε δράσεις εξυπηρετούσαν την προώθηση των ανταλλαγών μεταξύ νέων και την υποστήριξη σχεδίων συνεργασίας που είχαν εκπονήσει νέοι. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να αποδοθεί στην προσπάθεια να διασφαλιστεί η πρόσβαση των νέων που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση στις δραστηριότητες του προγράμματος. Για το πρόγραμμα NE διατέθηκε ποσόν 141 εκατ. ευρώ.
3. Τόσο το πρόγραμμα ΣΩΚΡΑΤΗΣ όσο και το πρόγραμμα NE διήρκεσαν από τις αρχές του έτους 1995 μέχρι το Δεκέμβριο του 1999· η διαχείριση των δύο προγραμμάτων γινόταν από τη ΓΔ Εκπαίδευσης και Πολιτισμού, και η Επιτροπή ανέθεσε σε ένα μοναδικό γραφείο τεχνικής βοήθειας και στα εθνικά γραφεία των συμμετεχουσών χωρών την εφαρμογή των δύο προγραμμάτων.

Η ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

4. Το Συνέδριο διεξήγαγε ελέγχους στη ΓΔ Εκπαίδευσης και Πολιτισμού της Επιτροπής, στο ΓΤΒ, το οποίο της προσέφερε βοήθεια κατά την εφαρμογή των προγραμμάτων, σε επτά κράτη μέλη (Γερμανία, Γαλλία, Ελλάδα, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Ισπανία και Ηνωμένο Βασίλειο) και σε ιδρύματα των δικαιούχων. Οι έλεγχοι επικεντρώθηκαν στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων σε σχέση με την εκτέλεση του προϋπολογισμού καθώς και στις διαδικασίες παρακολούθησης και αξιολόγησης. Οι ελεγχθείσες δράσεις του προγράμματος ΣΩΚΡΑΤΗΣ αποτελούσαν το 76% του προϋπολογισμού του προγράμματος· οι ελεγχθείσες δράσεις του προγράμματος NE κάλυπταν το 75% του προϋπολογισμού του.
5. Το Συνέδριο αναγνωρίζει το γεγονός ότι τα δύο προγράμματα συνέβαλαν στην ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ πανεπιστημίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των άλλων συμμετεχουσών χωρών και κατέστησαν δυνατές δράσεις πολυπολιτισμικών ανταλλαγών προς όφελος των νέων. Αναφέρει πάντως μια σειρά αδυναμιών στο σχεδιασμό και την εφαρμογή των προγραμμάτων.
6. **Αδυναμίες στο σχεδιασμό:** Τα δύο προγράμματα ήταν υπερβολικά πολύπλοκα. Το πρόγραμμα ΣΩΚΡΑΤΗΣ περιλάμβανε 38 δράσεις, επιμέρους δράσεις και μέτρα. Ως εκ τούτου, το πρόγραμμα έτυχε διαφορετικής ερμηνείας από διάφορες υπηρεσίες και η συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών κατέστη δυσχερής. Ούτε οι στόχοι των προγραμμάτων ούτε τα κριτήρια μέτρησης της υλοποίησής τους ήταν επαρκώς σαφή. Το γεγονός αυτό

αποτελέσει εμπόδιο για μια αποτελεσματική αξιολόγηση των προγραμμάτων από την Επιτροπή. Τέλος, δεν υπήρχε κατάλληλο πλαίσιο το οποίο να διασφαλίζει τη συνδυασμένη δράση με άλλα κοινοτικά προγράμματα.

7. Ελλιπής διάρθρωση εφαρμογής: Η Επιτροπή διαχειριζόταν περίπου 30% των δαπανών των δύο προγραμμάτων μέσω του ΓΤΒ («κεντρικές δράσεις»). Η διαχείριση αυτή αποδείχτηκε δυσανάλογα επαχθής και οδήγησε σε παρατυπίες στη μεταβίβαση αρμοδιοτήτων, ενδεχόμενες συγκρούσεις συμφερόντων και κινδύνους για τα περιουσιακά στοιχεία της Κοινότητας. Τα εθνικά γραφεία στις συμμετέχουσες χώρες διαχειρίστηκαν το 70% των δαπανών («αποκεντρωμένες δράσεις»). Παρ' όλα αυτά δεν υπήρχε ένα σαφές νομικό πλαίσιο για τον επιμερισμό των αρμοδιοτήτων μεταξύ της Επιτροπής και των εθνικών γραφείων και επιπλέον, τα τελευταία δε διέθεταν τα μέσα για την ορθή άσκηση των αρμοδιοτήτων τους.

8. Καθυστερήσεις: Η έναρξη των δύο προγραμμάτων καθυστέρησε εξαιτίας της καθυστερημένης αποδοχής τους. Η κατάσταση επιδεινώθηκε λόγω της απουσίας κατάλληλης πολιτικής στον τομέα της ενημέρωσης, λόγω πολύπλοκων συστημάτων εφαρμογής, μη ενδεδειγμένης εφαρμογής συμφωνιών και ακατάλληλων συστημάτων δικτύων τεχνολογιών ενημέρωσης. Η προχρηματοδότηση των σχεδίων ήταν σπάνια και οι δικαιούχοι μερικές φορές ελάμβαναν την κοινοτική επιχορήγηση μετά από την ολοκλήρωση των συγκεκριμένων σχεδίων.

9. Ελλείψεις στην εφαρμογή: Στο ΓΤΒ καθώς και στα περισσότερα ΕΓ σημειώθηκαν ανεπάρκειες σε κάθε φάση της εφαρμογής – από το στάδιο της επιλογής των σχεδίων μέχρι και την παρακολούθηση της εφαρμογής τους. Ούτε τα αρμόδια για την εφαρμογή ΕΓ, ούτε οι αρμόδιες υπηρεσίες της Κοινότητας παραχώρησαν επαρκείς πόρους για τον έλεγχο και την αξιολόγηση. Το Συνέδριο εξέφρασε την υπόνοια πιθανής απάτης ως προς ορισμένα σχέδια τα οποία υπέβαλλε σε έλεγχο και υπέδειξε στην OLAF μια σειρά αυτών.

10. Ακατάλληλη αξιολόγηση: Η διαχείριση των συμβάσεων για αξιολογήσεις από την Επιτροπή ήταν ακατάλληλη όπως επίσης και η εκτέλεσή τους από τους επιλεγέντες αντισυμβαλλόμενους. Τόσο η ενδιάμεση όσο και η τελική έκθεση αξιολόγησης του προγράμματος ΣΩΚΡΑΤΗΣ δημοσιεύτηκαν με καθυστέρηση. Η ενδιάμεση έκθεση του προγράμματος ΝΕ – που καταρτίστηκε από εταιρία συμβούλων, η οποία ανήκε στην ιδιοκτησία ενός πρώην διευθυντή του ΓΤΒ, στο οποίο είχε ανατεθεί η εφαρμογή του προγράμματος ΝΕ – δημοσιεύθηκε επίσης με καθυστέρηση. Η απόφαση σχετικά με το πρόγραμμα ΝΕ δεν προέβλεπε τελική έκθεση. Η απουσία σαφών ομάδων στόχων, δεικτών απόδοσης και ενημερωμένων στατιστικών δεδομένων εμπόδισε την ποσοτική αξιολόγηση των προγραμμάτων. Το Ελεγκτικό Συνέδριο αντιμετώπισε πραγματικά δυσκολίες στο να αποφανθεί αν οι στόχοι των προγραμμάτων πραγματοποιήθηκαν ή όχι. Οι εκθέσεις αξιολόγησης καταρτίστηκαν τόσο καθυστερημένα, ώστε δεν είχαν καμία χρησιμότητα για την προετοιμασία της δεύτερης φάσης του προγράμματος ΣΩΚΡΑΤΗΣ και του νέου προγράμματος ΝΕΟΛΑΙΑ.

10 Σεπτεμβρίου 2002

**ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΝΕΟΤΗΤΑΣ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ,
ΜΕΣΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ**

προς την Επιτροπή Ελέγχου του Προϋπολογισμού

για την Ειδική Έκθεση αριθ. 2/2002 του Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με τα προγράμματα κοινοτικών δράσεων «Σωκράτης» και «Νεολαία για την Ευρώπη» (C5-0257/2002 – 2002/2125(COS))

Συντάκτρια γνωμοδότησης: Doris Pack

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Κατά τη συνεδρίασή της στις 3 Ιουνίου 2002 η Επιτροπή Πολιτισμού, Νεότητας, Παιδείας, Μέσων Ενημέρωσης και Αθλητισμού όρισε συντάκτρια γνωμοδότησης την Doris Pack.

Κατά τις συνεδριάσεις της στις 10-11 Ιουλίου 2002 και 10 Σεπτεμβρίου 2002, η επιτροπή εξέτασε το σχέδιο γνωμοδότησης.

Κατά την τελευταία ως άνω συνεδρίαση η επιτροπή ενέκρινε τα ακόλουθα συμπεράσματα ομόφωνα.

Ήσαν παρόντες κατά την ψηφοφορία οι βουλευτές: Vasco Graça Moura, ασκών την προεδρία· Mario Mauro, αντιπρόεδρος, Theresa Zbell, αντιπρόεδρος, Ruth Hieronymi (αναπλ. Doris Pack, συντάκτρια γνωμοδότησης)· Pedro Aparicio Sánchez, Christopher J.P. Beazley, Marielle de Sarnez, Marie-Hélène Gillig (αναπλ. Lissy Gröner), Ulpu Iivari, Renzo Imbeni, Maria Martens, Pietro-Paolo Mennea, Barbara O'Toole, Roy Perry, Marieke Sanders-ten Holte, Σταύρος Ξαρχάκος και Eurig Wyn.

ΣΥΝΤΟΜΗ ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

1. Το πρώτο στάδιο του προγράμματος «ΣΩΚΡΑΤΗΣ» αποσκοπούσε στο «να συμβάλει στην ανάπτυξη εκπαίδευσης υψηλού επιπέδου» καθώς και ενός ανοικτού ευρωπαϊκού χώρου για συνεργασία σε θέματα εκπαίδευσης. Οι σημαντικότερες δράσεις στο πλαίσιο του προγράμματος ήταν το ERASMUS, που παρείχε ενίσχυση σε πανεπιστήμια και στήριξη στην κινητικότητα των σπουδαστών, και το COMENIUS, που αποσκοπούσε στην προώθηση των σχολικών συνεργασιών. Εν τέλει στο πρόγραμμα διατέθηκαν 998 εκατομμύρια ευρώ.
2. Το πρόγραμμα «Νεολαία για την Ευρώπη» (NE) ήταν το κατ' εξοχήν μέσο που είχε στη διάθεσή της η Κοινότητα προκειμένου να προωθήσει την πολιτική συνεργασίας στον τομέα της νεολαίας. Πέντε δράσεις προώθησαν ανταλλαγές νέων και σχέδια συνεργασίας που αναπτύσσονται από νέους. Έπρεπε να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή ώστε να εξασφαλιστεί η πρόσβαση των νέων που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση στις δραστηριότητες που διοργανώθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος. Στο πρόγραμμα «Νεολαία για την Ευρώπη» διατέθηκαν 141 εκατομμύρια ευρώ.
3. Τόσο το πρόγραμμα «ΣΩΚΡΑΤΗΣ» όσο και το πρόγραμμα «Νεολαία για την Ευρώπη» ξεκίνησαν στις αρχές του 1995 και διήρκεσαν έως τον Δεκέμβριο του 1999· τη διοίκησή τους είχε αναλάβει η Γενική Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Πολιτισμού. Επίσης, η Επιτροπή ανέθεσε τη διαχείριση και των δύο προγραμμάτων σε ένα γραφείο τεχνικής βοήθειας (GTB) και σε εθνικά γραφεία (ΕΓ) στις συμμετέχουσες χώρες.

Η ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

4. Το Συνέδριο διενέργησε ελέγχους στη ΓΔ Εκπαίδευση και Πολιτισμός της Επιτροπής, στο GTB που συνέδραμε στη διαχείριση των δύο προγραμμάτων, σε επτά κράτη μέλη, σε 27 ΕΓ και στις εγκαταστάσεις των τελικών δικαιούχων. Οι έλεγχοι επικεντρώθηκαν στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων σχετικά με την οικονομική διαχείριση, και στις διαδικασίες παρακολούθησης και αξιολόγησης. Οι δράσεις στο πλαίσιο του προγράμματος «ΣΩΚΡΑΤΗΣ» που ελέγχθηκαν αντιπροσώπευαν το 76% του προϋπολογισμού του προγράμματος, ενώ οι αντίστοιχες δράσεις για το πρόγραμμα «Νεολαία για την Ευρώπη» αντιπροσώπευαν το 75% του προϋπολογισμού του.
5. Το Συνέδριο αναγνωρίζει ότι τα δύο προγράμματα «συνέβαλαν στην ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ πανεπιστημίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των άλλων συμμετεχουσών χωρών και κατέστησαν δυνατές δράσεις πολυπολιτισμικών ανταλλαγών προς όφελος των νέων». Ωστόσο, διαπιστώνει επίσης πολλές αδυναμίες στο σχεδιασμό και τη διαχείριση των προγραμμάτων.
6. **Αδυναμίες στον σχεδιασμό:** τα δύο προγράμματα ήταν πολύ περίπλοκα. Το «ΣΩΚΡΑΤΗΣ» περιελάμβανε τουλάχιστον 38 δράσεις, επιμέρους δράσεις και μέτρα, γεγονός το οποίο είχε ως συνέπεια την ύπαρξη διαφορετικών ερμηνειών από τους διάφορους φορείς

και δυσκολίες στη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών. Η έλλειψη σαφών στόχων του προγράμματος και κριτηρίων για τη μέτρηση της επίτευξης των στόχων αυτών παρεμπόδισε την αποτελεσματική αξιολόγηση των προγραμμάτων εκ μέρους της Επιτροπής. Τέλος, δεν υπήρχε κατάλληλο πλαίσιο το οποίο να εξασφαλίζει τη συνεργία με άλλα κοινοτικά προγράμματα.

7. **Ελλιπής δομή διαχείρισης:** σε κάθε πρόγραμμα, η Επιτροπή είχε αναλάβει τη διαχείριση του 30% περίπου των δαπανών μέσω του ΓΤΒ («κεντρικές» δράσεις). Αυτό ήταν δυσανάλογα δαπανηρό και η κατάσταση επιδεινώθηκε από παρατυπίες στη μεταβίβαση εξουσιών, πιθανές συγκρούσεις συμφερόντων και κινδύνους για τα περιουσιακά στοιχεία της Κοινότητας. Η διαχείριση του 70% των δαπανών ασκείτο μέσω ΕΓ στις συμμετέχουσες χώρες («αποκεντρωμένες» δράσεις). Ωστόσο, δεν υπήρχε σαφές νομικό πλαίσιο το οποίο να επιμερίζει τις αρμοδιότητες μεταξύ της Επιτροπής και των ΕΓ και συχνά τα τελευταία δεν διέθεταν επαρκείς πόρους για την επιτέλεση του έργου τους.

8. **Καθυστερήσεις:** η εκκίνηση των δύο προγραμμάτων καθυστέρησε λόγω της καθυστερημένης έγκρισής τους, γεγονός που επιδεινώθηκε από την απουσία κατάλληλης πολιτικής στον τομέα της ενημέρωσης, τα περίπλοκα συστήματα διαχείρισης, την αναποτελεσματική διαχείριση των συμφωνιών και την ακαταλληλότητα των συστημάτων ηλεκτρονικής δικτύωσης. Η προχρηματοδότηση σχεδίων ήταν σπάνια και κάποιες φορές οι δικαιούχοι δεν ελάμβαναν κοινοτική ενίσχυση παρά μόνον έπειτα από την ολοκλήρωση των εν λόγω σχεδίων.

9. **Ανεπάρκειες στην εφαρμογή:** στο ΓΤΒ και στην πλειονότητα των ΕΓ διαπιστώθηκαν διαχειριστικές ανεπάρκειες σε κάθε στάδιο εφαρμογής, από την επιλογή των σχεδίων μέχρι την παρακολούθηση της εφαρμογής τους. Τόσο οι εθνικοί όσο και οι κοινοτικοί φορείς διαχείρισης δεν διέθεταν επαρκείς πόρους για τον έλεγχο και την αξιολόγηση. Σε ορισμένα από τα μεμονωμένα σχέδια που υποβλήθηκαν σε έλεγχο το Συνέδριο είχε υπόνοιες απάτης και κατήγγειλε κάποια από αυτά στην OLAF.

10. **Ανεπαρκής αξιολόγηση:** η διαχείριση εκ μέρους της Επιτροπής των συμβάσεων για τη διεξαγωγή αξιολογήσεων ήταν ανεπαρκής όπως και η εκτέλεσή τους από τους επιλεγέντες αναδόχους. Τόσο η ενδιάμεση όσο και η τελική έκθεση αξιολόγησης για το πρόγραμμα «ΣΩΚΡΑΤΗΣ» δημοσιεύτηκαν με καθυστέρηση. Η ενδιάμεση έκθεση σχετικά με το πρόγραμμα «Νεολαία για την Ευρώπη» – η οποία συντάχθηκε από εταιρία συμβούλων που ανήκε σε πρώην διευθυντή του ΓΤΒ που διαχειριζόταν το εν λόγω πρόγραμμα- επίσης δημοσιεύτηκε με καθυστέρηση. Η απόφαση για τη θέσπιση του προγράμματος «Νεολαία για την Ευρώπη» δεν απαιτούσε τη σύνταξη τελικής έκθεσης. Η απουσία σαφών ομάδων στόχων, δεικτών απόδοσης και τακτικά ενημερωμένων στατιστικών στοιχείων εμπόδισε την ποσοτική αξιολόγηση των προγραμμάτων. Πράγματι, το Συνέδριο δυσκολεύτηκε να αποφασίσει κατά πόσον είχαν επιτευχθεί οι στόχοι των προγραμμάτων. Η καθυστερημένη ολοκλήρωση των εκθέσεων αξιολόγησης σήμαινε ότι δεν μπορούσαν να επηρεάσουν την προετοιμασία της δεύτερης περιόδου του προγράμματος «ΣΩΚΡΑΤΗΣ» και του νέου προγράμματος «ΝΕΟΛΑΙΑ».

11. **Συστάσεις:** το Συνέδριο προβαίνει στη διατύπωση μιας σειράς συστάσεων για τη βελτίωση της διαχείρισης των επόμενων προγραμμάτων (της δεύτερης περιόδου του προγράμματος «ΣΩΚΡΑΤΗΣ» και του προγράμματος «ΝΕΟΛΑΙΑ»):

- αντικατάσταση του ΓΤΒ από έναν κοινοτικό φορέα·
- σαφέστερος προσδιορισμός της σχέσης μεταξύ των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής και των εθνικών γραφείων·
- καθορισμός σαφών και μετρήσιμων στόχων·
- θέσπιση αποτελεσματικών κανόνων εφαρμογής·
- βελτίωση του ελέγχου και της παρακολούθησης σε όλα τα επίπεδα·
- διενέργεια αποτελεσματικών και έγκαιρων αξιολογήσεων.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΚΤΡΙΑΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ

12. Το Κοινοβούλιο έχει ήδη σχολιάσει την τελική έκθεση για την πρώτη περίοδο του προγράμματος «ΣΩΚΡΑΤΗΣ». Επιπλέον, όλες οι διαδικασίες χορήγησης απαλλαγής για την περίοδο που καλύπτεται από την έκθεση του Συνεδρίου (1995-1999) έχουν πλέον ολοκληρωθεί. Εντούτοις, η έκθεση του Συνεδρίου δεν παρουσιάζει μόνον ιστορικό ενδιαφέρον. Η Επιτροπή αποδέχτηκε ήδη ότι υπήρξαν σοβαρές αδυναμίες στην πρώτη περίοδο του προγράμματος «ΣΩΚΡΑΤΗΣ» και στο πρόγραμμα «Νεολαία για την Ευρώπη» και επιχείρησε τη διόρθωσή τους στη δεύτερη περίοδο του προγράμματος «ΣΩΚΡΑΤΗΣ» και στο πρόγραμμα «ΝΕΟΛΑΙΑ». Υπάρχουν, ωστόσο, ανησυχητικά στοιχεία ότι κάτι τέτοιο δεν είχε πλήρη επιτυχία.

13. Έτσι στο **ψήφισμά του σχετικά με την εφαρμογή της δεύτερης περιόδου του προγράμματος Σωκράτης** το Κοινοβούλιο:

- σημείωσε ότι η καθυστερημένη έκδοση των συμβάσεων μεταξύ της Επιτροπής και των εθνικών γραφείων συνέχισε να δυσχεραίνει την εφαρμογή του προγράμματος·
- σημείωσε περαιτέρω ότι η αδικαιολόγητη καθυστέρηση στην καταβολή των ενισχύσεων όχι μόνο δυσχέρανε την εφαρμογή του προγράμματος αλλά επίσης δυσφήμιζε τα κοινοτικά θεσμικά όργανα·
- εξέφρασε τη λύπη του για την απουσία κοινών δράσεων μεταξύ του προγράμματος Σωκράτης και άλλων κοινοτικών προγραμμάτων στο πρώτο πλήρες έτος της δεύτερης περιόδου του προγράμματος·
- ζήτησε περαιτέρω βελτίωση και στήριξη του συστήματος Soclink μέχρι την πλήρη εφαρμογή του συστήματος διαχείρισης πληροφοριών Symmetry·
- χαιρέτισε τις προσπάθειες της Επιτροπής για την απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών, ωστόσο φρονεί ότι αυτές παρέμεναν δυσανάλογα επαχθείς για τους αιτούντες μικρές ενισχύσεις, ιδιαίτερα στο πλαίσιο της δράσης Comenius.

14. Παρομοίως στο **ψήφισμά του σχετικά με την εφαρμογή του προγράμματος Νεολαία** το Κοινοβούλιο:

- σημείωσε ότι η Επιτροπή είχε παράσχει διαφορετικά και αντικρουόμενα στοιχεία σχετικά με την εφαρμογή του προγράμματος το 2000·
- κάλεσε την Επιτροπή να συντάξει σε συνεργασία με τα εθνικά γραφεία ετήσια έκθεση σχετικά με την εφαρμογή·
- κάλεσε την Επιτροπή να αποφύγει τις καθυστερήσεις των πληρωμών προς τα εθνικά γραφεία·
- εξέφρασε ανησυχία σχετικά με τα διοικητικά κωλύματα που προκαλούνται όταν η εφαρμογή του προγράμματος χωρίζεται σε «κεντρικές» και «αποκεντρωμένες» δράσεις·

- εξέφρασε τη λύπη του για το μη ικανοποιητικό επίπεδο συμμετοχής νέων που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση·
- σημείωσε ότι οι διοικητικές δαπάνες ήταν δυσανάλογα υψηλές·
- ζήτησε τη μείωση του χρόνου που απαιτείται για την εσωτερική έγκριση προτάσεων σχεδίων από πέντε ή τέσσερις σε τρεις μήνες·
- ζήτησε τη λήψη περαιτέρω μέτρων για την απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών.

15. Πολλά από τα προβλήματα που το Συνέδριο διαπιστώνει στο σχεδιασμό και την εφαρμογή των προγραμμάτων «ΣΩΚΡΑΤΗΣ» και «Νεολαία για την Ευρώπη» είναι ίδια με εκείνα που οδήγησαν την πρώτη περίοδο του προγράμματος LEONARDO DA VINCI σε ένα τόσο άδοξο τέλος. Το Συνέδριο παρατηρεί ότι οι διαχειριστικές ανεπάρκειες στην εφαρμογή των προγραμμάτων που εξέτασε επιδεινώθηκαν από την έλλειψη πραγματικής πείρας στον έλεγχο και την αξιολόγηση εκ μέρους των υπευθύνων διαχείρισης, τόσο σε εθνικό όσο και κοινοτικό επίπεδο. Επισημαίνει την καθυστερημένη και ανεπαρκή απόκριση της Γενικής Διεύθυνσης στα προβλήματα που εντοπίστηκαν όχι μόνο από τη δική της μονάδα εσωτερικού ελέγχου, αλλά και από τη Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικού Ελέγχου της Επιτροπής. Αυτά τα σχόλια θυμίζουν σε ανησυχητικό βαθμό το συμπέρασμα της Επιτροπής Ανεξαρτήτων Εμπειρογνομόνων ότι η αδυναμία της τότε ΓΔΧΧΙΙ να ενεργήσει σχετικά με τους ισχυρισμούς για απάτη και παρατυπίες που αφορούσαν το Γραφείο Τεχνικής Βοήθειας Leonardo/Agencor αποτελούσε απόδειξη της αδυναμίας των καναλιών ενημέρωσης και των μηχανισμών ελέγχου εντός της Επιτροπής, έως το ανώτατο επίπεδο. Εν συντομία, πολλές από τις διαχειριστικές αδυναμίες στην υλοποίηση των προγραμμάτων πριν από το 2000 προέκυπταν απευθείας από μια αυτάρεσκη, ληθαργική και αδρανή διοικητική αντίληψη. Η αλλαγή αυτής της διοικητικής αντίληψης αποτελεί τη μεγαλύτερη πρόκληση που αντιμετωπίζει η ανώτατη διοίκηση της ΓΔ Εκπαίδευση και Πολιτισμός.

16. **Το μέλλον:** το Κοινοβούλιο πρέπει να προτρέψει την Επιτροπή να ενεργήσει βάσει των συστάσεων με τις οποίες το Συνέδριο ολοκληρώνει την έκθεσή του. Ωστόσο πέραν τούτου το Κοινοβούλιο θα μπορούσε να ενεργήσει ως εξής:

- **να εξετάζει προσεκτικά τις ενδιάμεσες εκθέσεις της Επιτροπής** σχετικά με την εφαρμογή των προγραμμάτων, με βάση τα ετήσια προγράμματα εργασίας· από αυτήν την άποψη, θα πρέπει να διατηρήσει την επιλογή να θέτει λεπτομερείς ερωτήσεις προς την Επιτροπή για την παρακολούθηση των προγραμμάτων·
- **μεσοπρόθεσμα**, εάν προκύψει ότι η Επιτροπή χωρίς βάσιμη αιτία δεν ενεργήσει βάσει των συστάσεων του Συνεδρίου, το Κοινοβούλιο μπορεί (και πρέπει) να προβεί σε στοχοθετημένες περικοπές στα κονδύλια του προϋπολογισμού για εκείνες τις δράσεις και επιμέρους δράσεις εντός των προγραμμάτων με τη λιγότερο ικανοποιητική εφαρμογή·
- **μακροπρόθεσμα**, τα διδάγματα από τις διαρθρωτικές ελλείψεις των προγραμμάτων μπορούν να εφαρμοστούν στην επόμενη αναθεώρηση των προγραμμάτων (το 2006-2007). Εάν, παρά κάθε δυνατή προσπάθεια της Επιτροπής, αποδειχθεί ότι δεν είναι δυνατή η εξάλειψη των προβλημάτων που εντοπίστηκαν από το Συνέδριο, θα πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο θεμελιώδους αναθεώρησης των προγραμμάτων. Τούτο ενδέχεται να αποσκοπεί ιδιαίτερα στον αυστηρότερο διαχωρισμό τομέων ευθύνης μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών. Ο ρόλος της Επιτροπής θα μπορούσε να περιοριστεί σε εκείνα τα μέρη των προγραμμάτων που διαθέτουν αποδεδειγμένη «ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία». Επίσης, η Επιτροπή θα πρέπει να αναλάβει την πλήρη ευθύνη για τη διαχείρισή τους.

17. Οι αποφάσεις για τη θέσπιση της δεύτερης περιόδου του προγράμματος ΣΩΚΡΑΤΗΣ και του προγράμματος ΝΕΟΛΑΙΑ απαιτούν από την Επιτροπή να υποβάλει ενδιάμεσες εκθέσεις αξιολόγησης σχετικά με τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν και τις ποιοτικές και ποσοτικές πτυχές της εφαρμογής των προγραμμάτων έως τις 30 Ιουνίου 2004 και 30 Ιουνίου 2005 αντιστοίχως. Το Κοινοβούλιο πρέπει να υπογραμμίσει τη σπουδαιότητα που προσδίδει στην έγκαιρη υποβολή αυτών των εκθέσεων.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η Επιτροπή Πολιτισμού, Νεότητας, Παιδείας, Μέσων Ενημέρωσης και Αθλητισμού καλεί την Επιτροπή Ελέγχου του Προϋπολογισμού, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, να συμπεριλάβει στην πρόταση ψηφίσματός της τα ακόλουθα στοιχεία:

1. έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 28ης Φεβρουαρίου 2002 σχετικά με την εφαρμογή του προγράμματος Socrates (2000/2315(INI)),
2. έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 28ης Φεβρουαρίου 2002 σχετικά με την εφαρμογή του προγράμματος ΝΕΟΛΑΙΑ (2000/2316(INI)),
3. λαμβάνοντας υπόψη ότι υπάρχουν ανησυχητικά στοιχεία σύμφωνα με τα οποία οι ελλείψεις στην πρώτη περίοδο του προγραμμάτων Σωκράτης και «Νεολαία για την Ευρώπη» δεν έχουν εξαλειφθεί από τα προγράμματα που τα διαδέχονται·
4. επισημαίνει ότι οι ελλείψεις στην εφαρμογή της πρώτης περιόδου του προγράμματος Σωκράτης – όπως η καθυστερημένη έκδοση συμβάσεων μεταξύ της Επιτροπής και των εθνικών γραφείων, η αδικαιολόγητη καθυστέρηση στην καταβολή των ενισχύσεων, η απουσία κοινών δράσεων για τη μεγιστοποίηση των συνεργειών μεταξύ διαφόρων κοινοτικών προγραμμάτων στον τομέα της εκπαίδευσης και οι ελλείψεις στα συστήματα διαχείρισης πληροφοριών – συνέχισαν να παρεμποδίζουν την εφαρμογή από το 2000 της δεύτερης περιόδου του προγράμματος·
5. επισημαίνει ότι οι ελλείψεις στην εφαρμογή του προγράμματος «Νεολαία για την Ευρώπη» – όπως η αδυναμία της Επιτροπής να παρέχει συνεκτικά στοιχεία σχετικά με την εφαρμογή, η αδικαιολόγητη καθυστέρηση στην καταβολή των ενισχύσεων, η ανεπαρκής συνεργασία της Επιτροπής με τα κράτη μέλη και τους εθνικούς τους οργανισμούς, το μη ικανοποιητικό επίπεδο συμμετοχής νέων που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση, οι δυσανάλογα υψηλές διοικητικές δαπάνες και οι χρονοβόρες διαδικασίες για την έγκριση των προτάσεων σχεδίων – συνέχισαν να παρεμποδίζουν την εφαρμογή από το 2000 του προγράμματος Νεολαία·
6. υπογραμμίζει τη σπουδαιότητα που προσδίδει στην έγκαιρη υποβολή των ενδιάμεσων εκθέσεων αξιολόγησης της Επιτροπής που απαιτούνται από τις αποφάσεις που θεσπίζουν το πρόγραμμα Νεολαία και τη δεύτερη περίοδο του προγράμματος Σωκράτης και ζητεί την ενσωμάτωση των υφιστάμενων προτάσεων με στόχο να διορθωθούν οι ανεπάρκειες·

7. υπογραμμίζει την αποφασιστικότητά του να συναγάγει τα κατάλληλα δημοσιονομικά συμπεράσματα, σε περίπτωση που η Επιτροπή, χωρίς να συντρέχει σοβαρός λόγος, δεν ενεργήσει βάσει των συστάσεων που περιέχονται στην έκθεση του Συνεδρίου·
8. σημειώνει τόσο τις αδυναμίες στον σχεδιασμό, τη διαχείριση ή την εφαρμογή για την περίοδο 2000-2006 των προγραμμάτων Σωκράτης και Νεολαία όσο και τις προσπάθειες της Επιτροπής να τις αντιμετωπίσει, θα μεριμνήσει δε, κατά την υποβολή προτάσεων για τη συνέχισή τους, να διασφαλίσει την εφαρμογή μιας αποτελεσματικότερης διαχείρισης και απλοποιημένων διαδικασιών (ιδίως σε ό,τι αφορά τη χορήγηση χαμηλών επιδοτήσεων).